

УДК 330.3

JEL A13, F41, O17

DOI 10.32782/2786-765X/2024-7-13

Ляшок А.П.здобувач третього рівня вищої освіти,
Хмельницький національний університет
ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-5042-2269>**Таранюк О.В.**здобувач третього рівня вищої освіти,
Хмельницький національний університет
ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-7492-9805>

АНАЛІЗ ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНИ

Визначено групи товарів, які займають найбільшу частку у структурі експорту та імпорту України. У 2023 р. у товарній структурі експорту України найбільшу частку склали товари рослинного походження, жири та олії тваринного або рослинного походження. У складі продукції рослинного походження найбільші обсяги експорту склали зернові культури та насіння олійних культур. Також значними є обсяги експорту недорогих металів та виробів із них, та певні види товарів із групи: «Готові харчові продукти». Така структура експорту свідчить про його сировинний характер, а також про потенціал України у переробній промисловості. У структурі імпорту України у 2023 р. домінували товари з високою доданою вартістю. Найбільшу частку у структурі імпорту склали: «Машини, обладнання та механізми, електротехнічне обладнання», насамперед, електричні машини. Також значною була частка імпорту «Мінеральних продуктів», серед яких переважають мінеральні палива, нафта та продукти її переробки, що підтверджує залежність України від імпорту енергоносіїв. Значна частка імпорту також припадає на імпорт товарів груп: «Земельний, повітряний та водний транспорт» та «Продукцію хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості», зокрема фармацевтичні препарати, добрива та хімічні товари. Тобто, з'ясовано, що основну частку імпорту України складають високотехнологічні товари. Визначено напрями подальших досліджень щодо вдосконалення зовнішньоторговельної діяльності України.

Ключові слова: зовнішньоторговельна діяльність, зовнішньоторговельне сальдо, експорт, імпорт, товарна структура.

Постановка проблеми. У сучасних умовах глобалізації усіх світових процесів зовнішньоекономічна діяльність є однією з найважливіших сфер економічної діяльності будь-якої країни. Ефективна зовнішньоекономічна діяльність через форми міжнародної економічної взаємодії сприяє розвитку інновацій, підвищенню конкурентоспроможності товарів на світових ринках, формуванню раціональної структури експорту й імпорту, залученню іноземних інвестицій на взаємовигідних умовах, забезпеченню економічної безпеки. Тому налагодження та підтримка стабільних зовнішньоекономічних зв'язків, ведення ефективної зовнішньоекономічної діяльності є надзвичайно важливим завданням для кожної держави.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Теоретичною основою дослідження питань розвитку зовнішньоторговельної діяльності України є публікації дослідників, які описують її стан та перспективи, а також проблеми розвитку зовнішньоекономічної діяльності загалом. До видів зовнішньоекономічної діяльності, які здійснюються в Україні

суб'єкти ЗЕД, належать: експорт та імпорт товарів, капіталів та робочої сили; надання суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності послуг (в т. ч. виробничих, транспортно-експедиційних, страхових, консультаційних, маркетингових, посередницьких, управлінських, юридичних, туристичних та ін.); наукова, науково-технічна, науково-виробнича, виробнича, навчальна та інша кооперація між суб'єктами ЗЕД; міжнародні фінансові операції та операції з цінними паперами; діяльність, пов'язана з наданням ліцензій, патентів, ноу-хау, торговельних марок та інших нематеріальних об'єктів власності; організація та здійснення діяльності в галузі проведення виставок, аукціонів, торгів, конференцій, симпозіумів, семінарів та інших подібних заходів, що здійснюються на комерційній основі, за участю суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності; товарообмінні операції та інша діяльність, побудована на формах зустрічної торгівлі між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності; лізингові операції між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності; операції з придбання, продажу та обміну

валюти на валютних аукціонах, валютних біржах та на міжбанківському валютному ринку; інші види зовнішньоекономічної діяльності, які не заборонені чинним законодавством.

Широкий спектр питань щодо форм міжнародної взаємодії описано у публікації [1]. Аналіз стану тенденцій зовнішньоторговельної діяльності здійснено у публікації [2], автори проаналізували товарну структуру експорту та імпорту України, визначили напрями нарощення обсягів експорту та покращення зовнішньоторговельного балансу України. М. Диха, В. Диха та Г. Конечний у публікації [3] дослідили зовнішньоторговельну співпрацю України та Польщі; проаналізували товарну структуру експорту та імпорту; обсяги українського експорту до Польщі та обсяги надходження польських товарів до України; зазначено важливість зовнішньополітичної підтримки України Польщею. Окремі питання міжнародної взаємодії у сфері освіти описано у публікації [4], а зовнішньоекономічна взаємодія в контексті залучення прямих іноземних інвестицій в економіку України проаналізовано у публікації [5], у якій авторами проаналізовано обсяги надходження прямих іноземних інвестицій в Україну за галузями економіки та країнами-інвесторами.

З огляду на динамічність процесів в умовах глобальної турбулентності актуальним є аналіз стану зовнішньоторговельної діяльності України під призвою сучасних реалій.

Мета статті: проаналізувати сучасний стан зовнішньоторговельної діяльності України; дослідити експортно-імпорتنу діяльність України в розрізі видів товарів

Виклад основного матеріалу дослідження. Зовнішньоторговельна діяльність України відіграє важливу роль у розвитку національної економіки. Ми погоджуємось із думкою авторів, що експортно-імпортна діяльність стимулює суб'єкти господарювання до підвищення конкурентоспроможності. Адже експортери у пошуках нових ринків збуту, окремих ринкових сегментів зможуть їх завоювати за умов пропозиції конкурентоспроможних товарів. З іншого боку, надходження імпорتنих товарів змушує національних товаровиробників «тримати руку на пульсі», відстежувати галузеві тенденції у намаганні бути конкурентоспроможними відносно імпорتنих товарів у відповідних секторах та утриманні ринкових ніш на внутрішньому ринку. Експорт товарів дає можливість розширювати виробництва, отримувати прибутки для інноваційного розвитку. Позитивною ознакою експорту є те, що саме на зовнішньому ринку реалізується додана вартість, та

«вливаються» валютні надходження в країну. Завдяки імпорту ми можемо отримати товари, які не виробляються суб'єктами господарювання в нашій країні [2]. Особливо важливими є товари критичного імпорту, тобто такі, які не виробляються не видобуваються з надр тощо на території нашої країни. У цьому аспекті важливою є політика диверсифікації, адже залежність від одного імпортера може нести певні загрози для країни. Питання критичного імпорту актуалізувалося з початком повномасштабного вторгнення РФ на територію України.

Від початку повномасштабного вторгнення РФ на територію України на державному рівні було прийнято низку необхідних рішень з урахуванням реалій війни. Інституції України реагували рішеннями, відповідно до вимог та потреб, які змінилися. Прийняті нормативні акти за своєю суттю стали найбільш ліберальними за всю історію незалежної України. Зокрема, 24.02.2022 р. Кабінетом Міністрів України було прийнято Постанову «Про перелік товарів критичного імпорту» [6]. Правління Національного банку України прийняло 24.02.2022 р. Постанову «Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану» [7]. нормативних документів щодо регулювання зовнішньоекономічної діяльності також варто виокремити Постанову Кабінету Міністрів України від 16.03.2022 р. «Деякі питання товарів критичного імпорту» [8], Постанову Кабінету Міністрів України від 20.03.2022 р. «Деякі питання здійснення митного контролю та митного оформлення товарів, зокрема транспортних засобів, в умовах воєнного стану» [9]. Прийняті нормативні документи були продиктовані умовами часу, необхідністю ввезення в Україну певних видів товарів і, зазначимо, що під впливом обставин, чинників та швидкозмінних реалій, перелік товарів, умови ввезення зазнавали коригувань. Нормативні акти взаємоузгоджувалися між собою, зокрема, набуття чинності Постанови № 330 [9] згідно з її пунктом 7 поставлено у залежність від набуття чинності Закону України № 2142-ІХ «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства на період дії воєнного стану» [10], який вступив у дію 6 квітня 2022 р. Законом [10], зокрема, було передбачено здійснення в умовах воєнного стану митного контролю та митного оформлення без справляння митних платежів, у т. ч. ПДВ та акцизного податку. Також було змінено процедури отримання ліцензій для здійснення зовнішньоекономічних операцій під

час воєнного стану. Кабінет Міністрів України суттєво спростив процедуру отримання суб'єктами господарювання права на провадження окремих видів господарської діяльності, дозволивши не отримувати дозвільні документи, а обмежуватися лише поданням до уповноваженого органу декларації про провадження господарської діяльності за встановленою формою, що врегульовано Постановою [11], до якої також внесено ряд змін та доповнень.

Зазначимо, що обсяги зовнішньоторговельного обороту України із РФ скорочувалися впродовж останніх років, зважаючи на агресію останньої до України. Проте, лише 9 квітня 2022 р. Кабінет Міністрів України ухвалив рішення про запровадження повного ембарго на імпорт товарів з РФ [12]. Війна РФ проти України вплинула на функціонування галузей національної економіки, окремих суб'єктів господарювання в Україні; на обсяги та напрями здійснення зовнішньоторговельної діяльності. Впродовж останніх років сальдо зовнішньоторговельного балансу України було від'ємним, а з початком повномасштабної війни погіршилося (таблиця 1).

Наслідки війни в Україні у різній мірі відчутні в усіх країнах світу. Сучасний світ зазнає масштабних трансформацій. Відбулася переорієнтація зовнішньоторговельних потоків, скорочення або відмова від російських енергоресурсів європейськими країнами. Відбувається підтримка України у різних секторах економіки, у прийнятті вимушено переміщених осіб через війну в Україні. Роль України у системі світоцивілізаційних змін, важливість забезпечення світоцивілізаційної безпеки та подальшого розвитку економік на інноваційній основі, важливість ефективної міжнародної взаємодії на основі дотримання принципів міжнародного права детальніше описано у публікаціях [14; 15]. На сьогодні надзвичайно важливим є закінчення війни та утвердження цивілізованих правил та норм зовнішньоекономічної взаємодії.

Товарна структура експорту України наведена у таблиці 2.

Дані таблиці 2 свідчать, що у 2023 р. значну частку експорту України склали такі групи товарів: «Продукція рослинного походження» (32,4%) та «Жири та олії тваринного або рослинного походження» (15,6%). У складі

Таблиця 1

Сальдо зовнішньоторговельного балансу України, 2019–2023 рр.*

Рік	Експорт, млрд дол США	Імпорт, млрд дол США	Сальдо торговельного балансу, млрд дол США
2019	50,05	60,80	-10,75
2020	49,19	54,34	-5,14
2021	68,07	72,84	-4,77
2022	44,14	55,30	-11,16
2023	36,19	63,56	-27,37

* без врахування даних тимчасово окупованих територій України

Джерело: складено авторами за даними [13]

Таблиця 2

Товарна структура зовнішньої торгівлі України у 2023 р.*

Код і назва товарів згідно з УКТ ЗЕД	Експорт		Імпорт	
	тис. дол. США	у % до заг. обсягу	тис. дол. США	у % до заг. обсягу
1	2	3	4	5
I. Живі тварини; продукти тваринного походження	1363232,6	3,8	1341717,6	2,1
II. Продукти рослинного походження	11716693,9	32,4	2112914,7	3,3
III. Жири та олії тваринного або рослинного походження	5649063,6	15,6	247204,5	0,4
IV. Готові харчові продукти	3271695,0	9,0	3252373,4	5,1
V. Мінеральні продукти	2415050,9	6,7	10633209,7	16,7
VI. Продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості	888199,3	2,5	7437583,3	11,7
VII. Полімерні матеріали, пластмаси та вироби з них	323433,2	0,9	3732262,6	5,9
VIII. Шкури необроблені, шкіра вичинена	78118,9	0,2	258219,1	0,4
IX. Деревина і вироби з деревини	1493430,7	4,1	207261,4	0,3

Продовження табл. 2

1	2	3	4	5
X. Маса з деревини або інших волокнистих целюлозних матеріалів	229582,4	0,6	807969,6	1,3
XI. Текстильні матеріали та текстильні вироби	354321,8	1,0	2391884,3	3,8
XII. Взуття, головні убори, парасольки	66867,5	0,2	494969,5	0,8
XIII. Вироби з каменю, гіпсу, цементу	295920,6	0,8	692694,9	1,1
XIV. Перли природні або культивовані, дорогоцінне або напівдорогоцінне каміння	14489,2	0,0	116305,9	0,2
XV. Недорогоцінні метали та вироби з них	3916297,7	10,8	3362537,0	5,3
XVI. Машини, обладнання та механізми; електротехнічне обладнання	2621475,5	7,2	11258351,5	17,7
XVII. Засоби наземного транспорту, літальні апарати, плавучі засоби	343320,9	0,9	7845634,4	12,3
XVIII. Прилади та апарати оптичні, фотографічні	103993,7	0,3	1463252,4	2,3
XIX. Зброя, боєприпаси; їх частини та приладдя	2785,1	0,0	54999,8	0,1
XX. Різні промислові товари	934797,0	2,6	937801,3	1,5
XXI. Твори мистецтва	1115,9	0,0	771,5	0,0
Товари, придбані в портах	571,2	0,0	44041,2	0,1
Всього	36182902,9	100,0	63566999,8	100,0

*дані наведено без урахування тимчасово окупованих російською федерацією територій та частини територій, на яких ведуться (велися) бойові дії. В окремих випадках сума складових може не дорівнювати підсумку у зв'язку з округленням даних.

Джерело: складено за даними [13]

продукції рослинного походження провідними є зернові культури (23,0%) та насіння олійних культур (7,8%), що підтверджує домінування аграрного сектора в зовнішньоторговельному балансі країни. На третьому місці серед експортних товарів – «Недорогоцінні метали та вироби з них», які складають значну частку експорту (10,8%). Суттєва частка в експорті товарів припадає на групу товарів «Готові харчові продукти» (9,0%), що свідчить про потенціал України у переробній промисловості.

В імпорті України у 2023 р. домінували товари з високою доданою вартістю. Найбільшу частку у структурі імпорту склали: «Машини, обладнання та механізми, електротехнічне обладнання» (17,7%), з яких 9,4% припадало на електричні машини. Друге місце посіли «Мінеральні продукти» (16,7%), серед яких переважають мінеральні палива, нафта та продукти її переробки, що підтверджує залежність України від імпорту енергоносіїв. Третє місце серед імпортованих товарів належить групі «Земельний, повітряний та водний транспорт» (12,3%), основну частку якого складають засоби наземного транспорту (крім залізничного). Значна частка імпорту також припадає на «Продукцію хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості» (11,7%), зокрема фармацевтичні препарати, добрива та хімічні товари.

Таким чином, основну частку імпорту України складають високотехнологічні товари, що свідчить про технологічну залежність країни, тоді як експорт України характеризується сировинною спрямованістю.

Варто зазначити, що зовнішньоторговельна діяльність від початку повномасштабної війни Росії проти України зазнала значних змін. Проте, незважаючи на складні умови, Україна продовжує шукати нові можливості для розвитку міжнародної торгівлі, орієнтуючись на підтримку стратегічних партнерів, зокрема, країн Європейського Союзу. Проте, все ще багато не вирішених проблем, які потребують узгодження на двосторонніх рівнях та на рівні інтеграційних об'єднань. До того ж, попри запроваджені санкції проти РФ, вони є недостатніми; Росія обходить певні введені санкції через треті країни. На сьогодні надзвичайно важливим є закінчення війни та утвердження цивілізованих правил та норм зовнішньоекономічної взаємодії.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Отже, фактичні дані свідчать про від'ємне зовнішньоторговельне сальдо України, сировинний характер експорту та високотехнологічний імпорту України. Зазначене обумовлює потребу подальших досліджень в частині з'ясування проблем, причин зовнішньоторговельного дисбалансу,

чинників, які обумовлюють існуючий стан зовнішньоторговельного балансу України зовнішньоторговельної діяльності, визначення заходів та механізмів покращення зовнішньоторговельного балансу України та посилення експортного потенціалу національної економіки.

Бібліографічний список

1. Козак Ю. Г. Міжнародна економіка. Київ, 2014. 367 с.
2. Диха М.В., Лямець І.А. Зовнішньоторговельна діяльність України: стан, проблеми, перспективи. *Науковий вісник ІФНТУНГ. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості*, 2021, № 1(23), С. 108–117. URL: <https://eung.nung.edu.ua/index.php/ecom/article/view/324/303>
3. Dykha M., Dykha V. & Konieczny G. FOREIGN TRADE ACTIVITY OF UKRAINE AND POLAND. *International Interdisciplinary Scientific Journal "Expert"*, 2024, 1(3), 29–44. DOI 10.62034/2815-5300/2024-v1-i3-002
4. Dykha M., Dykha V. Problems and prerequisites for achieving quality education in the system of sustainable development goals. *Prace naukowe Wyższej Szkoły Zarządzania i Przedsiębiorczości z siedzibą w Walbrzychu*, 2024, T. 55(2), 259–269. URL: https://pracenaukowe.wwszip.pl/prace/PN_55.pdf
5. Диха М.В., Диха В.В., Зима В.М. Прямі іноземні інвестиції в економіці України: стан, тенденції та перспективи залучення. *Науковий вісник ІФНТУНГ. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості*, 2022, № 2(26), С. 53–64. URL: <https://eung.nung.edu.ua/index.php/ecom/article/view/523>
6. Про окремі питання щодо забезпечення здійснення імпорту. Постанова КМУ від 24.02.2022 № 153 зі змінами та доповненнями (назва в редакції від 7.07.2022 р.). URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/kp220153?an=7>
7. Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану. Постанова Правління Національного банку України від 24.02.2022 р. № 18 із змінами і доповненнями. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/PB22027?an=1>
8. Деякі питання товарів критичного імпорту. Постанова КМУ від 16.03.2022 № 289 із змінами та доповненнями. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/KP220289>
9. Деякі питання здійснення митного контролю та митного оформлення товарів, зокрема транспортних засобів, в умовах воєнного стану». Постанова КМУ від 20.03.2022 р. № 330. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/KP220330?an=1&lang=ua>
10. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства на період дії воєнного стану». Закон України від 24.03.2022 р. № 2142-IX. URL: https://ips.ligazakon.net/document/view/t222142?utm_source=biz.ligazakon.net&utm_medium=news&utm_content=bizpress01
11. Деякі питання забезпечення провадження господарської діяльності в умовах воєнного стану» Постанова КМУ від 18.03.2022 р. № 314 із змінами і доповненнями. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/kp220314?an=1>
12. Урядовий портал. <https://www.kmu.gov.ua>
13. Статистична інформація. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
14. Dykha M., Dykha V. Ukraina w systemie przemian cywilizacyjnych świata i innowacyjnego rozwoju. *Poland: Prace naukowe Wyższej Szkoły Zarządzania i Przedsiębiorczości z siedzibą w Walbrzychu*, 2022, T. 52 (2), P. 149–162. URL: https://pracenaukowe.wwszip.pl/prace/PN_52.pdf
15. Dykha M., Karpenko V., Dykha V. World civilization security and development under the prism of the war in Ukraine. *Sustainable Development: Modern Theories and Best Practices: Materials of the Monthly International Scientific and Practical Conference (April 28–29, 2023)*. Tallinn: Teadmus OÜ, 2023, P. 154–162. URL: https://api.teadmus.org/storage/published_books/monthly_thesis_book_04_2023/book.pdf

References

1. Kozak Yu. H. Mizhnarodna ekonomika. Kyiv, 2014. 367 s.
2. Dykha M.V., Liamets I.A. Zovnishnotorhovelna diialnist Ukrainy: stan, problemy, perspektyvy. *Naukovyi visnyk IFNTUNH. Serii: Ekonomika ta upravlinnia v naftovii i hazovii promyslovosti*. 2021, № 1(23), S. 108–117. URL: <https://eung.nung.edu.ua/index.php/ecom/article/view/324/303>
3. Dykha M., Dykha V. & Konieczny G. FOREIGN TRADE ACTIVITY OF UKRAINE AND POLAND. *International Interdisciplinary Scientific Journal "Expert"*, 2024, 1(3), 29–44. DOI 10.62034/2815-5300/2024-v1-i3-002
4. Dykha M., Dykha V. Problems and prerequisites for achieving quality education in the system of sustainable development goals. *Prace naukowe Wyższej Szkoły Zarządzania i Przedsiębiorczości z siedzibą w Walbrzychu*, 2024, T. 55(2), 259–269. URL: https://pracenaukowe.wwszip.pl/prace/PN_55.pdf
5. Dykha M.V., Dykha V.V., Zyma V.M. Priami inozemni investytsii v ekonomitsi Ukrainy: stan, tendentsii ta perspektyvy zaluchennia. *Naukovyi visnyk IFNTUNH. Serii: Ekonomika ta upravlinnia v naftovii i hazovii promyslovosti*, 2022, № 2(26), S. 53–64. URL: <https://eung.nung.edu.ua/index.php/ecom/article/view/523>

6. Pro okremi pytannia shchodo zabezpechennia zdiisnennia importu. Postanova KМУ vid 24.02.2022 № 153 zi zminyamy ta dopovnenniamy (nazva v redaktsii vid 7.07.2022 r.). URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/kp220153?an=7>
7. Pro robotu bankivskoi systemy v period zaprovadzhennia voiennoho stanu. Postanova Pravlinnia Natsionalnoho banku Ukrainy vid 24.02.2022 r. № 18 iz zminyamy i dopovnenniamy. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/PB22027?an=1>
8. Deiaki pytannia tovariv krytychnoho importu. Postanova KМУ vid 16.03.2022 № 289 iz zminyamy ta dopovnenniamy. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/KP220289>
9. Deiaki pytannia zdiisnennia mytnoho kontroliu ta mytnoho oformlennia tovariv, zokrema transportnykh zasobiv, v umovakh voiennoho stanu». Postanova KМУ vid 20.03.2022 r. № 330. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/KP220330?an=1&lang=ua>
10. Pro vnesennia zmin do Podatkovoho kodeksu Ukrainy ta inshykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo vdoskonalennia zakonodavstva na period dii voiennoho stanu». Zakon Ukrainy vid 24.03.2022 r. № 2142-IX. URL: https://ips.ligazakon.net/document/view/t222142?utm_source=biz.ligazakon.net&utm_medium=news&utm_content=bizpress01
11. Deiaki pytannia zabezpechennia provadzhennia hospodarskoi diialnosti v umovakh voiennoho stanu» Postanova KМУ vid 18.03.2022 r. № 314 iz zminyamy i dopovnenniamy. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/kp220314?an=1>
12. Uriadovi portal. <https://www.kmu.gov.ua>
13. Statystychna informatsiia. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
14. Dykha M., Dykha V. Ukraina w systemie przemian cywilizacyjnych swiata i innowacyjnego rozwoju. *Poland: Prace naukowe Wyższej Szkoły Zarządzania i Przedsiębiorczości z siedzibą w Wałbrzychu*, 2022, T. 52 (2), P. 149–162. URL: https://pracenaukowe.wwszip.pl/prace/PN_52.pdf
15. Dykha M., Karpenko V., Dykha V. World civilization security and development under the prism of the war in Ukraine. *Sustainable Development: Modern Theories and Best Practices: Materials of the Monthly International Scientific and Practical Conference (April 28–29, 2023)*. Tallinn: Teadmus OÜ, 2023, P. 154–162. URL: https://api.teadmus.org/storage/published_books/monthly_thesis_book_04_2023/book.pdf

Andrii Liashok

Postgraduate Student,

Khmelnytskyi National University

ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-5042-2269>

Oleksandr Taraniuk

Postgraduate Student,

Khmelnytskyi National University

ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-7492-9805>

ANALYSIS OF FOREIGN TRADE ACTIVITIES OF UKRAINE

The groups of goods that occupy the largest share in the structure of exports and imports of Ukraine have been determined. In 2023, the largest share in the commodity structure of Ukraine's exports was made up of products of plant origin, fats and oils of animal or plant origin. Among products of plant origin, the largest volumes of exports were cereals and oilseeds. Also significant are the volumes of exports of base metals and products made from them, and certain types of goods from the group: "Finished food products". Such a structure of exports indicates its raw material nature, as well as the potential of Ukraine in the processing industry. The structure of imports of Ukraine in 2023 was dominated by goods with high added value. The largest share in the structure of imports was made up of: "Machinery, equipment and mechanisms, electrical equipment", primarily electric machines. Also, the share of imports of "Mineral products" was significant, among which mineral fuels, oil and products of its processing predominate, which confirms Ukraine's dependence on energy imports. A significant share of imports also falls on imports of goods from the groups: "Land, air and water transport" and "Products of the chemical and related industries", in particular pharmaceuticals, fertilizers and chemical products. That is, it was found that the main share of Ukraine's imports is made up of high-tech goods. Directions for further research on improving Ukraine's foreign trade activities were identified.

Keywords: foreign trade activities, foreign trade balance, export, import, commodity structure.